

# อนันต์

## ผืนและสิ่งเร้นลับ

หลบเร้น แผลกเปลี่ยว เทววิทยานันท์

ISSN 0125 7226

๘๕ บาท



ตุลาคม ๒๕๖๔



# สารคดีประจำฉบับ

## ๗๔

### หลงลึกเรื่องเล่า ตำนานเมืองลับแล

รู้จักเมืองลับในหุบเขาอย่างลับแล อุดรดิตต์  
ผ่านการตีความทั้งสวนผลไม้ อาหารพื้นถิ่น  
ศาสตร์และศิลป์แห่งการทอผ้า ด้วยความเชื่อเรื่อง  
จิตวิญญาณที่ไม่ต้องมีแต่เรื่องความหลอกหลอน  
แต่สะท้อนออกมาเป็นจารีตและสิ่งเคารพ  
**อริสรา พุทธรังษี** จอมจกทำตัวลึก ๆ ลับ ๆ  
ไปกับเหล่าปราชญ์ชาวบ้าน เล่าเข้าสู่สวนผลไม้  
ตามไปดูหญิงลับแลที่สืบทอดการทอขึ้นโบราณ  
อันเต็มไปด้วยคติความเชื่อ ก่อนเผื่อจุดหมาย  
ให้คนชอบเที่ยวได้ตามไปชมพิพิธภัณฑ์โบราณ  
ลองชิมข้าวแคบ หมี่พัน และควั่ววออาราม  
ทั้งดงาม อันร้อยโยงบ้านปุมเมืองลับแลไว้  
ให้ควรรค่าแก่การอนุรักษ์

## ๘๖

### หลุมเร้น แผลกเปลี่ยน เกี่ยวกาญจน์มุลลับ

เลือกกาญจน์บุรีให้เป็นจุดหมายในการเที่ยวครั้งนี้  
แต่**ธำมรงค์ โกมารกุล ณ นคร** ชวนไปหามลลับ ๆ  
เที่ยวลึก ๆ บนเส้นทางสายป่าไร้สัญญาณ  
จากจุดถ่ายภาพยนตร์ลึกลับในป่าร่มรื่นริมแควใหญ่  
เลาะทางสายเปลี่ยวไปสู่ผืนดงห้วยแม่ขมิ้น  
ก่อนพาไปดูความอลังการของเหมืองโบราณ  
ชายป่าทุ่งใหญ่ฯ ที่บ้านสองห้อง ยังลับไม่พอขอข้ามไป  
นอนบนเกาะโดดเดี่ยวกลางเขื่อนเขาแหลม  
ที่บ้านบ่ออ้ง ก่อนมาทำตัวนอนสบายปิดท้ายทริป  
ในที่พักผ่อน ๆ ของสาวกะเหรี่ยงที่บ้านหม่องกะลา  
ทองผาภูมิ

## ๑๘

### สืบสานผี วิถีแห่งเมืองเลย

เมืองงามในทะเลภูเขาของอีสานเหนือ  
อย่างเลย มีเรื่องราวในความคิดความเชื่อ  
ของผู้คนที่ผูกพันอยู่กับสิ่งเหนือธรรมชาติ  
**ชดาทิพย์ อำพันทอง** พาไปทำความรู้จักกับ  
ประเพณีและการสร้างสรรค์ของคนไทย-ลาว  
ผ่านการละเล่นสนุกสนาน ผีตาโขน ผีบั้งเต่า  
และผีขนน้ำ ที่เต็มไปด้วยสีสันของ  
เครื่องแต่งกายและความลึกลับสะอើดอ่อน  
ในพิธีกรรม ร้อยโยงไปถึงแหล่งท่องเที่ยว  
ชมทะเลหมอกและแม่น้ำโขงรายรอบ  
ตั้งแต่ด่านซ้าย ภูเรือ ไล่ไปจรดสายน้ำโขง  
ที่เชียงคาน

## ๓๔

### ผีไทย ในกาลเวลา

พาไปทำความเข้าใจในมนุษย์กับสิ่งเหนือ  
ธรรมชาติผ่านโลกของโบราณคดีและ  
ประวัติศาสตร์ศิลป์ **ภาคภูมิ น้อยวัฒน์**  
นักเขียนสายโบราณของ อ.ส.ท. ชวนเที่ยว  
ตามคูโลงผีแมนที่ปางมะผ้า ข้ามฟากไป  
หาความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษของคนลัวะ  
ที่แม่ลาน้อย แม่ฮ่องสอน ก่อนย้อนลงมา  
ตามรอยศิลปกรรมที่มีเรื่องราวของผีเข้าไป  
เกี่ยวข้องทั้งสุโขทัย ดาก พระนครศรีอยุธยา  
ปิดท้ายด้วยเรื่องผีที่เติบโตและร้อยโยงเข้าสู่  
การท่องเที่ยวในสมัยรัตนโกสินทร์จวบปัจจุบัน  
ครบครันทั้งความรู้และความหลอน

## ๖๐

### โนรา บันเท็ง-พิธีกรรม-ร้ายรำทำนองชีวิต

ในศาสตร์และความลึกลับน่าค้นหาของนาฏศิลป์เก่าแก่  
ของอุษาคเนย์อย่างโนรา มีเรื่องราวและคุณค่าให้**จริยา ชูช่วย**  
นักเขียนสาวมือดีของ อ.ส.ท. พาคุณไปรู้จักบ้านเกิดของเธอ  
ตามไปดูครูโนราและทำความเข้าใจในพิธีกรรมและความเชื่อเก่าแก่  
ตั้งแต่ริมทะเลน้อย ต่อเนื่องไปถึงคาบสมุทรสงขลา แดนดินที่  
โนราฝังรากในวัฒนธรรมของถิ่นใต้ ตั้งแต่การร้ายรำ บทร้อง  
ต่อเนื่องไปถึงสีสันอันสดสวยและเต็มไปด้วยนัยชุกซ่อนของ  
เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ มาจนถึงการเปลี่ยนผ่านเติบโต  
อย่างสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ ที่เอาคุณค่าของโนรามาพัฒนา  
สู่งานศิลปะ



# สารบัญ

## คอลัมน์ประจำฉบับ

- ๐๗ อนุสรณ์การ
- ๐๘ Before & After
- ๑๐ ภาพเล่าเรื่อง
- ๑๒ ชมศิลป์
- ๑๔ เสน่ห์ไทย
- ๘๖ TAT Review
- ๘๘ สุขกับธี
- ๙๐ ฮาวทูเที่ยว
- ๙๒ ตามรอยไทยแลนด์
- ๙๖ ชวนกันพัก
- ๙๘ ชวนกันกิน
- ๑๐๐ ชวนกันซื้อ
- ๑๐๑ Sketching Thailand
- ๑๐๒ ได้สมุทร
- ๑๐๔ โลกละมุน
- ๑๐๖ Thailand Tourism Awards
- ๑๐๘ เห็นแก่เที่ยว
- ๑๑๐ วาดเมืองไทย
- ๑๑๒ ดวงเดือนนี้
- ๑๑๔ รายงานพิเศษ
- ๑๑๖ ข้าว กกก.
- ๑๑๘ แวดวงท่องเที่ยว
- ๑๒๐ ฉบับหน้า



๐๓๓

นิตยสารเพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม  
ที่มียอดจำหน่ายสูงสุดในเมืองไทย



### จากปก

โถงถ้ำใต้ดินอันลึกลับ  
ของเหมืองสองท่อน  
แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่  
ชายป่าทุ่งใหญ่นเรศวร  
พาคะวันออก  
อำเภอทองผาภูมิ  
จังหวัดกาญจนบุรี  
ศรุต ภัทรวศวัต ภาพ



๑๘



๓๕



๘๖



๖๐



๓๕

# THE TEAM



## การทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย เจ้าของ

- **ผู้ว่าการการทอ้งเกี่ยว  
แห่งประเทศไทย**  
ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
- **ผู้อำนวยการฝ่าย  
บริการการตลาด**  
บรรณาธิการบริหาร

## คณะที่ปรึกษา

- **ฐาปนีย์ เกียรติไพบูลย์**  
ผู้ว่าการการทอ้งเกี่ยว  
แห่งประเทศไทย
- **อภิชัย จัตระเจลิมกิจ**  
รองผู้ว่าการด้านตลาด  
ในประเทศ
- **นิธิ์ สีแพะ**  
รองผู้ว่าการด้านสื่อสาร  
การตลาด
- **ภัทรอนงค์ ณ เชียงใหม่**  
รองผู้ว่าการด้านตลาดเอเชีย  
และแปซิฟิกใต้
- **จิระวดี คุณกรทรัพย์**  
รองผู้ว่าการด้านตลาดยุโรป  
อเมริกา ตะวันออกกลาง และ  
แอฟริกา
- **กิตติพงษ์ ประพัฒน์ทอง**  
รองผู้ว่าการด้านดิจิทัล วิจัย  
และพัฒนา
- **ซูวิทย์ ศิริเวชกุล**  
รองผู้ว่าการด้านนโยบาย  
และแผน

- **อัครวิทย์ เทพาสิต**  
รองผู้ว่าการด้านบริหาร
- **ณัฐ ครุทสุต**  
รองผู้ว่าด้านสินค้าและธุรกิจ  
ทอ้งเกี่ยว
- **ฐานิจ ธุวานนท์**  
ผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน
- **เด่นเดือน เหลืองแข็ง**  
ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณา  
และประชาสัมพันธ์
- **พริมา หงษ์วิไล**  
ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี  
และงบประมาณ
- **ปาริชาติ บุญคล้าย**  
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการ  
การตลาด
- **อาภารัตน์ กิตติจิรพงศ์**  
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริการ  
การตลาด

## คณะผู้จัดทำ

- **ประกายพุกษ์ ดำรงวัฒน์**  
ผู้อำนวยการกองวารสาร  
บรรณาธิการ
- **ภาคภูมิ น้อยวัฒน์**  
หัวหน้างานนิตยสาร  
บรรณาธิการฝ่ายภาพ
- **นารถยา สำราญทรัพย์**  
หัวหน้างานหนังสือพิเศษ  
และสื่อดิจิทัล
- **ฐากูร โกมารกุล ณ นคร**  
บรรณาธิการผู้ช่วย

## กองบรรณาธิการ

- พระคุณ บุญยเนตร
- มานิตา ทัศนประเสริฐ
- ชตาทิพย์ อำพันทอง
- อริสรา พุทรวงษ์
- เสาวนีย์ สมบูรณ์
- ปภาวรินทร์ รอดภัย
- ศุภณัฐ เจริญราษฎร์

## ฝ่ายภาพ

- สุรวล สุภาวัฒนกุล

## ฝ่ายศิลปกรรม

- บริษัท นะโม คิดดี จำกัด

## ฝ่ายการตลาด จัดจำหน่าย

### และสมาชิก

- โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ  
๒๐๑๐-๒๐๑๕
- **ธีรพัฒน์ บุพาพิบูลย์**  
หัวหน้างานการตลาดวารสาร
- สิโรจน์ นาคพันธวงษ์
- ธนภัทร จันทโรธรรณ
- ปัญญา โพธิ์ไพจิตร
- ธีรพงศ์ ปะริตพงษ์

## ฝ่ายผลิต

### แยกสีและจัดพิมพ์

- **บริษัท พิมพ์ดี จำกัด**  
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๐๑ ๙๕๐๑
- จำนวนพิมพ์ ๖,๐๐๐ เล่ม

## สำนักงานอนุสาร อ.ส.ท.

การทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย ชั้น ๑๑ เลขที่ ๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน  
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๑๑๔๖-๙  
อีเมล : magdiv@tat.or.th เว็บไซต์ : osotho.co

อนุสาร อ.ส.ท. นิตยสารรายเดือนของการทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย  
เพื่อเสนอข่าวสารและสารคดี อันเป็นสาระประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมทอ้งเกี่ยวของประเทศไทย  
กำหนดออกทุกต้นเดือน ภาพ สารคดี และข้อมูลที่เกี่ยวข้องพิมพ์ในอนุสาร อ.ส.ท. สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย  
หน่วยงาน หรือบุคคลใดต้องการคัดลอก และนำไปเผยแพร่ จะต้องทำจดหมายขออนุญาตถึง  
บรรณาธิการ และต้องระบุ “ได้รับความเอื้อเฟื้อจากอนุสาร อ.ส.ท.” ลงไปในเอกสารฉบับนั้น ๆ  
ด้วยทุกครั้ง เมื่อได้รับอนุญาต

## การทอ้งเกี่ยวแห่งประเทศไทย



สำนักงานในประเทศไทย



สำนักงานต่างประเทศ



# จากบรรณาธิการ



## The Whisper of Unknown

เมื่ออย่างเช้าเดือนตุลาคม นักท่องเที่ยวมากมายต่างเฉลิมฉลองและสนุกสนานกับการตกแต่งร้านค้า ร้านอาหาร หรือติกรามบ้านช่องสำหรับ “เทศกาลฮัลโลวีน” คำว่า Trick or Treat เป็นคำติดปากเหล่าเด็ก ๆ ที่แต่งตัวเป็นภูตผีไปเคาะตามประตูบ้านเพื่อขอขนมและลูกอมอย่างสนุกสนาน หรือ “Day of the Dead” เทศกาลแห่งความตายของเม็กซิโกที่มีการเฉลิมฉลองช่วงเวลาเชื่อกันว่าวิญญาณและบรรพบุรุษจะกลับมาเยี่ยมเยียนญาติ ในช่วงปลายเดือนตุลาคม-ต้นเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกให้เดินทางมาร่วมเทศกาลนี้ได้มากมาย จนบริษัท Pixar ได้ทำภาพยนตร์ Animation เรื่อง Coco เกี่ยวกับเรื่องราวเทศกาลดังกล่าว

ในสังคมและวัฒนธรรมไทย ความเชื่อ ความศรัทธาในภูตผีต่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กันกับวิถีชุมชนและประเพณีต่าง ๆ ในหลากหลายภูมิภาคอย่างผสมกลมกลืน จังหวัดเลยเพียงจังหวัดเดียวมีประเพณีเกี่ยวกับผีถึง ๓ ครั้งต่อปี เช่น ประเพณีการแห่ผีตาโขน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทำบุญหลวง ในเดือนแปด ณ อำเภอด่านซ้าย ผิชนน้าในประเพณีการทำบุญเดือนหก เพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณและอุทิศส่วนกุศลให้กับวัวควายซึ่งมีบุญคุณต่อชาวไร่ชาวนา และประเพณีการแห่ผีบังเต้าในช่วงสงกรานต์เพื่อขึ้นไปสรงน้ำพระพุทธรูปบรรพตบนยอดภูเรือ หรืองานสารทเดือนสิบ ประเพณีชิงเปรตของทางภาคใต้ เพื่อทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

นอกจากนั้น การท่องเที่ยวตามรอยสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ที่ดูลิเกกลับ นำค้นหา หรือตามตำนานพื้นบ้านต่าง ๆ ก็ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวตลอดมา เช่น “เมืองลับแล” ในจังหวัดอุตรดิตถ์ จากตำนานพื้นบ้านเรื่องเมืองที่ห้ามโกหก หรือถ้ำโพธิ์สัตว์ในจังหวัดเลย สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง “ร่างทรง” ที่มีบรรยากาศวิเวกวังเวงและสวยงามในเวลาเดียวกัน

อนุสาร อ.ส.ท. ฉบับนี้จะนำเสนอเรื่องราวและเส้นทางท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับความเร้นลับ ความเชื่อ ความศรัทธา และประวัติศาสตร์ในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งวิถีชาวบ้าน ตำนานเรื่องเล่า นาฏยลักษณะที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น และเส้นทางธรรมชาติลับ ๆ ที่เปิดโอกาสให้นักเดินทางได้สัมผัสความบริสุทธิ์ของธรรมชาติและมีประสบการณ์ร่วมในมุมมองใหม่

มาร่วมเปิดใจสัมผัสกับเรื่องราวและความเชื่อที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังเหล่าผีและสิ่งเร้นลับไปด้วยกันนะค่ะ แล้วรับรองว่าท่านจะเดินทางท่องเที่ยวและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสนุกสนานประทับใจกว่าที่เคย

ประกายพฤกษ์ ดำรงวัฒน  
บรรณาธิการ



สนใจสมัครสมาชิก

อสน

นิตยสารท่องเที่ยวรายเดือนที่มี  
ยอดจำหน่ายสูงสุดของเมืองไทย



เพียง Add Line Official Account: @osoto





## ตำนานบุปผาอุทยาน สู่หมู่บ้านผีสิง “ลัดดาแลนด์”



๑. ชาวเมียน หรือเข้า หนึ่งในกลุ่มชาวเขาที่เข้ามาแสดงหัตถกรรมสาริตในลัดดาแลนด์
๒. รถม้า ยานพาหนะนำชมภายในพื้นที่ของลัดดาแลนด์ ด้านหลังคือศาลาแปดเหลี่ยม เป็นเวทีจัดแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองเชียงใหม่ และชาวเขาเผ่าต่าง ๆ
๓. โปสเตอร์โฆษณาภาพยนตร์ “ลัดดาแลนด์”

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เอ่ยชื่อ “ลัดดาแลนด์” ใครต่อใครต่างก็อกสั่นขวัญแขวน เนื่องจากรู้จักกันในฐานะชื่อของหมู่บ้านจัดสรรสร้างผีสิงในจังหวัดเชียงใหม่ จากภาพยนตร์แนวผีสุดแสนสยองขวัญ เรื่องดังที่ทำรายได้ถล่มทลายทะลุร้อยล้านในชื่อเดียวกัน “ลัดดาแลนด์” ของบริษัทจีทีเอช ซึ่งสร้างจากตำนานเล่าขานกันมาของสถานที่ที่รกร้างแห่งหนึ่งใกล้ดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยเชื่อกันว่าเคยเป็นหมู่บ้านจัดสรร แต่เกิดคดีฆาตกรรมและต่อมาปรากฏว่าผีหลอกหลอน จนผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านต้องอพยพย้ายหนีออกไปหมด กระทั่งกลายเป็นหมู่บ้านร้าง หลงเหลือเพียงร่องรอยอาคารต่าง ๆ ปักหลักฝังอยู่ในปากรือ

แต่ในความเป็นจริงแล้วหากย้อนไปในอดีตเมื่อกว่าห้าสิบปีก่อน “ลัดดาแลนด์” ไม่ใช่หมู่บ้านจัดสรร ทว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันโด่งดังแห่งหนึ่งของเมืองเชียงใหม่ ก่อตั้งขึ้นโดยคุณลัดดา พันธมานักธุรกิจด้านพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเล็งเห็นว่าเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวอันมีความหลากหลายทั้งธรรมชาติ ทิวเขาดงดอย และศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่กระจายตัวอยู่โดยรอบ ทว่าการเดินทางไปชมแต่ละแห่งค่อนข้างไกลและถนนหนทางสมัยนั้นยังไม่สะดวกเท่าไร นักท่องเที่ยวยังเดินทางกันค่อนข้างลำบาก จึงคิดสร้างลัดดาแลนด์ขึ้นในราวปี พ.ศ. ๒๕๑๓ บนที่ดินแถบบริเวณถนนเลียบคลองชลประทาน ในตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ ใกล้กับทางขึ้นดอยสุเทพ ในลักษณะของอุทยานการท่องเที่ยวแบบ “One Stop Service”

สำหรับนักท่องเที่ยวเวลาน้อย มาแห่งเดียวเหมือนได้เที่ยวทั่วเชียงใหม่

โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ตั้งแต่ประตูทางเข้าที่เป็นซุ้มกาแลชนาคมหิมา ภายในพื้นที่กว้างใหญ่ประกอบด้วยสวนบุปผชาติอันสะพรั่งบาน แปลงดอกไม้เมืองหนาวนานาพรรณ รวมทั้งสวนกล้วยไม้ขนาดใหญ่ใจกลางเป็นที่ตั้งของอาคารแปดเหลี่ยมซึ่งเป็นเวทีสำหรับโชว์การแสดงทางวัฒนธรรมล้านนา กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขา และมหรสพบันเทิงสาขาท่าง ๆ ของเชียงใหม่ ใกล้กันคืออาคารศิลปวัฒนธรรมสาริตและจำหน่ายงานหัตถกรรมพื้นเมือง ผ้าทอ ไม้แกะสลัก เครื่องเงิน เครื่องเงิน ยังมีอาคารพิพิธภัณฑ์ชาวเขา จัดแสดงนิทรรศการกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ รวมทั้งข้าวของเครื่องใช้ พร้อมบริการขี่ช้าง ขี่ม้า รถม้าและรถไฟเล็ก นำชมรอบบริเวณอีกด้วย

ครบวงจรขนาดนี้ช่วงเวลาหนึ่งลัดดาแลนด์จึงเคยเป็นสถานที่ในการรับแขกผู้มาเยือนและเป็นหนึ่งจุดหมายแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในเชียงใหม่อยู่ในราวเกือบ ๆ หนึ่งทศวรรษ กระทั่งเมื่อถนนหนทางคมนาคมเจริญขึ้น นักท่องเที่ยวสามารถออกไปเที่ยวนอกเมืองเชียงใหม่ได้สะดวกรวดเร็ว ลัดดาแลนด์จึงเสื่อมความนิยมลงจนกระทั่งปิดกิจการไปในราว พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ร้างไปหลายสิบปีก่อนจะมีเรื่องราวเล่าขาน “มโน” ไม่นานให้กลายเป็นหมู่บ้านผีสิง ออกรายการวิทยุ จนกระทั่งถึงขนาดสร้างภาพยนตร์กันเป็นตูเป็นตะ ถือเป็นเรื่องแปลกแต่จริงและตลกมากเรื่องหนึ่งที่ต้องบันทึกไว้ในวงการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว





## ผี

ในความมืดของรัตติกาลอันมือาจมองเห็นถึงภยันตรายกำลังคืบคลานเข้ามา

ในความทึบพะมึนของผืนป่าดงไม้ภูผาใหญ่ซึ่งไม่อาจสัมผัสถึงสิ่งชั่วร้ายแอบแฝงรอคอย

ในท่ามกลางซากปรักหักพังรกร้างวังเวงไร้ชีวิตชวนให้ระแวงหวาดหวั่นไหว

มนุษย์เรามาจากทานทนต่อความกลัวอันก่อเกิดจากความไม่รู้ซึ่งปราศจากคำอธิบายใด

คำ “ผี” อาจบางทีเข้ามาทิ่มแทงบรรเทาความรู้สึกทุกประการแทนที่ความพิศวงสงสัยในสิ่งที่พบพานอันมือาจรู้จักเข้าใจ

เป็น “ผี” ที่อยู่ในความมืดของรัตติกาล

เป็น “ผี” ที่อยู่ในไพรผาพะมึน

เป็น “ผี” ที่อยู่ในซากหักพังรกร้าง

ลูกไฟประหลาดพุ่งผ่านเหนือปากฟ้า จึงเรียกขาน “ผีพุ่งได้” วัตถุรูปทรงแบนรีเหินบินในอากาศอาจขนานนาม “จานผี” กระทั่งแดดแสงแดดแดงยามเย็น ย่อมเป็น “ผีตากผ้าอ้อม” ฯลฯ

เช่นนี้จึงเป็น “ผี” ที่รับจบทุกสรรพสิ่ง ประเสริฐยิ่งจริงแท้







๑. ดวงดาวและ  
คำคืนให้บรรยากาศ  
เคว้งคว้างวังเวง  
ในความเว้งว่าง สระบุรี  
(สมาคม อุตรดิตถ์  
ภาพ)

๒. ซากปรักหักพัง  
รกร้างของวัดพระงาม  
พระนครศรีอยุธยา

๓. เจดีย์บรมจุลธิ  
ในบริเวณวัดดงสัก  
อุตรดิตถ์

๔. โครงกระดูก  
ในหลุมขุดค้นบ้าน  
มะนาวหวาน สพบุรี

๕





๑. อาคารพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน ๒. บัณฑิตมีเดียแสดงอวัยวะในร่างกาย ๓. ศพเด็กแพดสยามที่ดองไว้ให้ชม ๔. นักท่องเที่ยวชมตัวอ่อนมนุษย์ในครรภ์ ๕. โครงกระดูกในห้องเรียนแพทย์



๒



๓



๔



๕



# “ความตาย” ที่คุณสัมผัสได้... พิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช

“ความสุขที่คุณดื่มได้” คือสโลแกนของเบียร์ดองยี่ห้อหนึ่งเมื่อนานมาแล้ว  
แต่ถ้าเป็น “ความตาย” คุณสามารถมาลองสัมผัสได้อย่างใกล้ชิดที่**โรงพยาบาลศิริราช**  
เพราะเป็นแห่งเดียวในประเทศไทยที่ได้รวมเอาความตายจากหลากหลายรูปแบบ  
มาจัดแสดงเป็นนิทรรศการถาวรเอาไว้ โดยแบ่งเป็นพิพิธภัณฑ์ทางการแพทย์ขนาดย่อม ๆ  
ในวันนี้รวม ๕ แห่ง กระจายอยู่ตามอาคารต่าง ๆ ภายในบริเวณโรงพยาบาล

บนชั้นสองของอาคารอตุลยเดชวิกรม ซึ่งเป็นจุดจำหน่ายบัตรเข้าชม เป็นที่ตั้งของสามพิพิธภัณฑ์กลุ่มแรกเรียงรายกันอยู่ เริ่มจาก**พิพิธภัณฑ์พยาธิวิทยาเอลลิส** ก่อตั้งโดย ศ. นพ.เอลเลอร์ จี. เอลลิส นักพยาธิวิทยาชาวอเมริกัน ผู้ริเริ่มการเก็บตัวอย่างผู้ป่วยที่ระบุโรคได้ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาพยาธิวิทยาให้กับนักศึกษาแพทย์ จัดแสดงตัวอย่างโรคร้ายแรงที่คร่าชีวิตคนไทยมาแล้วมากต่อมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ โรคหัวใจ มะเร็ง และความผิดปกติโดยกำเนิด

ถัดมาในห้องใกล้เคียงกันเป็น**พิพิธภัณฑ์นิติเวชศาสตร์ สงกรานต์ นิยมเสน** จัดแสดงชิ้นส่วนอวัยวะต่าง ๆ ของมนุษย์ที่ตายอย่างผิดธรรมชาติ เช่น สาเหตุจากอุบัติเหตุต่าง ๆ และการฆาตกรรม จำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้วิชาทางการแพทย์เพื่อค้นหาและระบุสาเหตุที่แท้จริงของการเสียชีวิต อันเรียกว่า “นิติเวชศาสตร์” ศ. นพ.สงกรานต์ นิยมเสน ในฐานะแพทย์นิติเวชวิทยา ได้ศึกษาและเก็บรวบรวมเป็นตัวอย่างไว้ มีทั้งของจริงและภาพถ่าย เช่น กะโหลกที่ถูกทุบป็นแบบต่าง ๆ กะโหลกแตกจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ ชิ้นส่วนมนุษย์ที่ขาดกระเด็นออกจากร่างกาย ฯลฯ เพื่อเป็นกรณีศึกษาทางวิชาการ สิ่งจัดแสดงภายในห้องนี้จึงค่อนข้างสยดสยองเป็นพิเศษ ผู้ที่ขวัญอ่อนควรผ่านเลยไป

ห้องริมสุดก่อนถึงทางออกเป็น**พิพิธภัณฑ์ปรสิตวิทยา** จัดแสดงบรรดาปรสิต อันหมายถึงสิ่งมีชีวิตที่ดำรงชีวิตด้วยการอาศัยและแพร่พันธุ์อยู่ภายในหรือภายนอกสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ หรือพืช เช่น เห็บ หมัด เหา และพยาธิต่าง ๆ

ซึ่ง ศ. นพ.วิจิตร ไชยพร ได้รวบรวมปรสิตที่พบจากการรักษาผู้ป่วยตั้งแต่ปรสิตที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่าอย่างโปรโตซัว ไปจนถึงปรสิตที่มีความยาวเป็นเมตรอย่างพยาธิตัวแบน นำมาจัดแสดงให้เห็นถึงวงจรชีวิตและถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันสัตว์พาหะนำโรค นอกจากนี้ยังรวมไปถึงบรรดาสัตว์มีพิษที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์เช่น แมงมุม ต่อแตน งูพิษชนิดต่าง ๆ อีกด้วย

ที่ชั้น ๒ และ ๓ ของอาคารกายวิภาควิทยา เป็นที่ตั้งของ**พิพิธภัณฑ์กายวิภาค-คองดอน** สถานที่เก็บรวบรวมและรักษาโครงกระดูกและอวัยวะต่าง ๆ ของมนุษย์ รวมมากกว่าสองพันชิ้น โดย ศ.เอ็ดการ์ ดาวิดสัน คองดอน เป็นผู้สรรหามาสะสมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษากายวิภาคศาสตร์ เนื่องจากกายวิภาคศาสตร์มนุษย์คือหัวใจหลักของการศึกษาวิชาการแพทย์ ภายในตู้กระจกเรียงรายจัดแสดงโครงสร้างกายวิภาคของระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์ ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิไปจนถึงวัยเจริญพันธุ์ ฝาแฝดในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงกล้ามเนื้อน้อยใหญ่ในร่างกายมนุษย์ นอกจากนี้ยังจัดแสดงผลงานการผ่าระบบประสาทและหลอดเลือดทั่วร่างกายจากศพอันมาจากฝีมือของ รศ. พญ.เพทาย ศิริการุณ อันละเอียดประณีตจนน่าทึ่ง

แห่งสุดท้ายคือในอาคารเดิมของสถานีรถไฟธนบุรี ที่เคยเป็นต้นทางของทางรถไฟสายใต้ในอดีต พร้อมด้วยอาคารรับ-ส่งสินค้าและโกดังซึ่งล้วนแต่เป็นอาคารทรงคุณค่าทางสถาปัตยกรรม ได้รับการปรับปรุงดัดแปลงเป็น**พิพิธภัณฑ์ศิริราช พิมุขสถาน** บนชั้น ๒ แบ่งเป็นห้อง “ศิริราชบูรณ

ปวัตดี” จัดแสดงประวัติศาสตร์ทางการแพทย์ พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบัน และการสาธารณสุขของไทย การสถาปนาโรงพยาบาลศิริราชและโรงเรียนแพทย์แห่งแรกที่สอนวิชาการแพทย์แผนปัจจุบัน ห้องจำลองการผ่าตัดย้อนไปในยุคแรก ห้อง “สยามรัฐเวชศาสตร์” จัดแสดงเรื่องราวการแพทย์แผนไทย ร้านจำหน่ายยาสมุนไพรไทยจำลองที่เก็บรวบรวมสมุนไพรไทยหลายร้อยชนิดไว้ให้ชม ผ่านห้องครัวปรุงอาหารไทยที่เป็นยา ก่อนจะข้ามสะพานไปยังอาคาร ๒ ที่เป็นพิพิธภัณฑ์ศัลยศาสตร์ จัดแสดงเครื่องมือเครื่องมือผ่าตัดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ก่อนไปปิดท้ายที่อาคาร ๓ โกดังเก่าจัดแสดงเรือไม้โบราณขนาดใหญ่ความยาวถึง ๒๔ เมตร และวิถีชีวิตชาวคลองบางกอกน้อยสองฟากฝั่งในอดีตกาล

ครบรสชาติทั้งความรู้คู่ความสยอง แล้วยังได้กำลังน่องอีกด้วย เพราะเดินดูเพลินทุกอาคาร รู้สึกตัวอีกทีพาเข้าไปครึ่งค่อนวัน แต่ถือว่าคุ้มค่าคุ้มราคา ที่สำคัญพิพิธภัณฑ์ไหนก็ไม่มีเหมือน

## พิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช

- 📍 เลขที่ ๒ ถนนวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
- 🕒 เปิดเวลา ๑๐.๐๐-๑๖.๓๐ นาฬิกา ค่าบัตรเข้าชม ๕๐-๑๐๐ บาท
- 📞 ๐ ๒๕๑๕ ๑๕๖๕
- ✉ Sirirajmuseum@gmail
- 🌐 www.sirirajmuseum.com



เสียงเหล็กกระทบกังก้องดัง ณ

# บ้านอรัญญิก

ร่วมสองร้อยกว่าปีมาแล้ว ที่คนบ้านนี้  
สืบทอดเชิงช่างงานหัตถศิลป์เปี่ยมค่ามา  
จากบรรพบุรุษ

เหล่าชาวลาวเวียงที่ถูกอพยพโยกย้ายเทครัวมาตั้งแต่ครั้ง  
ต้นรัตนโกสินทร์ด้วยเหตุผลของศึกสงคราม พวกเขาพาพาราภรณ์  
ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมหลากหลายในชาติพันธุ์มาผสมผสาน  
ณ แดนดินสยาม หนึ่งในนั้นคือเชิงช่างงานฝีมือการตีเหล็กและ  
การทำเครื่องทอง ต่อมาหลงเหลือชัดเจนอยู่เฉพาะงานตีเหล็ก  
ทำให้ชื่อบ้านอรัญญิกเป็นที่รู้จักและจดจำกันได้ชัดว่า หาก  
ต้องการหาเม็ดเหล็กเนื้อดี ได้คุณภาพ และงดงามในรูปทรงนั้น  
ต้องเป็นเม็ดอรัญญิก

